

N. 4568/2018 (A 178)

Για τις Αστικές Οδικές Επιβατικές Μεταφορές

ΜΕΡΟΣ Β΄ ΘΕΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΩΝ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 33 Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση αστικής οδικής μεταφοράς, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2.
2. Οι διατάξεις που περιλαμβάνονται στο παρόν κεφάλαιο δεν έχουν εφαρμογή:
 - α) Στις υπεραστικές δημόσιες οδικές μεταφορές επιβατών,
 - β) στις μεταφορές επιβατών με τουριστικά ή ιδιωτικής χρήσης λεωφορεία, οι οποίες δεν προσφέρονται σε συνεχή βάση στο επιβατικό κοινό,
 - γ) στις κατ' επάγγελμα μεταφορές επιβατών με μισθωμένα οχήματα εκτός του δικτύου αστικών ή υπεραστικών γραμμών,
 - δ) στις δημόσιες αστικές οδικές μεταφορές επιβατών που εκτελούνται μέσα στα όρια της Περιφέρειας Αττικής, όπως αυτή ορίζεται στο ν. 3852/2010 (Α΄87), εκτός από τις νήσους,
 - ε) στις δημόσιες αστικές οδικές μεταφορές επιβατών που εκτελούνται μέσα στα όρια των Περιφερειακών Ενοτήτων Θεσσαλονίκης, Ρόδου και Κω.

Άρθρο 34 Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος ισχύουν οι εξής ορισμοί:

- α. «Δημόσιες αστικές οδικές μεταφορές επιβατών»: οι μεταφορές επιβατών που εκτελούνται με κατάλληλα λεωφορεία αστικού ή ημιαστικού τύπου, εντός περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως αστικές ή περιλαμβάνουν γραμμές που έχουν χαρακτηριστεί ως αστικές, ακόμα και αν εκτείνονται πέραν των αστικών περιοχών.
- β. «Δίκτυο δημόσιων αστικών οδικών μεταφορών»: το σύνολο των προκαθορισμένων αστικών γραμμών εντός περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως αστικές, περιλαμβανομένων των γραμμών που έχουν χαρακτηριστεί ως αστικές, ακόμα και αν εκτείνονται πέραν των αστικών περιοχών.
- γ. «Αστική γραμμή»: η προκαθορισμένη διαδρομή την οποία ακολουθούν τα λεωφορεία που εκτελούν δημόσιες αστικές μεταφορές επιβατών και η οποία περιλαμβάνει την αφετηρία, τις ενδιάμεσες στάσεις και το τέρμα.

Άρθρο 35 Διασφάλιση της συνεχούς παροχής αστικών μεταφορών επιβατών

1. Ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών έχει υποχρέωση να διασφαλίζει τη συνεχή και ομαλή μεταφορά επιβατών σε όλο το δίκτυο των δημόσιων αστικών οδικών μεταφορών επιβατών.
2. Σε περίπτωση διακοπής της παροχής των υπηρεσιών αστικών οδικών μεταφορών επιβατών ή επικείμενου κινδύνου διακοπής τους, ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών

έχει την αρμοδιότητα να λαμβάνει έκτακτα μέτρα σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 5 του Κανονισμού 1370/2007 (L 35), και τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 36

Δημόσιες αστικές οδικές μεταφορές επιβατών

Οι δημόσιες αστικές οδικές μεταφορές επιβατών προσφέρονται στο κοινό χωρίς διακρίσεις και σε συνεχή βάση, αποτελούν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (Υ.Γ.Ο.Σ.), σύμφωνα με το άρθρο 14 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διέπονται από τις διατάξεις του Κανονισμού 1370/2007 και του παρόντος.

Άρθρο 37

Δίκτυο αστικών οδικών μεταφορών επιβατών

1. Το δίκτυο των δημόσιων αστικών οδικών μεταφορών επιβατών εξυπηρετεί τις διαρκείς ανάγκες μετακινήσεων του επιβατικού κοινού με προγραμματισμένα δρομολόγια, στα οποία καθένας έχει πρόσβαση έναντι του καθορισμένου κομίστρου.
2. Οι αστικές γραμμές οδικών μεταφορών επιβατών που υφίστανται πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος διατηρούν το χαρακτηρισμό τους μέχρις ότου καταργηθούν ή τροποποιηθούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.
3. Περιοχές οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχουν χαρακτηριστεί ως αστικές διατηρούν το χαρακτηρισμό αυτό.
4. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται με βάση κοινωνικοοικονομικά κριτήρια οι ανώτατες τιμές χρέωσης των επιβατών λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης πρόσβασης στο δίκτυο έναντι εύλογου κομίστρου.

Άρθρο 38

Αρμόδιες αρχές

1. Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών είναι η αρμόδια αρχή, σύμφωνα με την περίπτωση β' του άρθρου 2 του Κανονισμού 1370/2007, η οποία έχει την αρμοδιότητα να επεμβαίνει στις δημόσιες αστικές οδικές επιβατικές μεταφορές σε όλη την επικράτεια, προκειμένου να διασφαλιστεί η προσφορά στο κοινό δημόσιων επιβατικών μεταφορών χωρίς διακρίσεις και σε συνεχή βάση.
2. Οι Δήμοι και αντί των Δήμων, που υπάγονται σε αυτές, οι περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων, είναι οι αρμόδιες τοπικές αρχές, σύμφωνα με την περίπτωση γ' του άρθρου 2 του Κανονισμού 1370/2007, και έχουν τις εξής αρμοδιότητες εντός της περιοχής ευθύνης τους:
 - α) Υποβάλλουν προτάσεις στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών σχετικά με:
 - αα) Τον καθορισμό των αστικών γραμμών λεωφορείων,
 - ββ) τον καθορισμό εντός των ορίων τους, ολοκληρωμένων δημόσιων επιβατικών μεταφορών, σύμφωνα με την περίπτωση ιγ' του άρθρου 2 του ανωτέρω Κανονισμού,
 - β) προτείνουν στον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών την ανάθεση παροχής δημόσιας υπηρεσίας αστικών επιβατικών μεταφορών χωρίς διαγωνισμό, όπου αυτό επιτρέπεται από τον εν λόγω Κανονισμό και τον παρόντα,
 - γ) συλλέγουν στοιχεία για τη λειτουργία των αστικών γραμμών, σύμφωνα με την τυποποίηση και τη συχνότητα που καθορίζεται από την Διεύθυνση Επιβατικών Μεταφορών,

δ) συλλέγουν στοιχεία για τη μεταφορά των μαθητών, σε συνεργασία με τις αρμόδιες για την υλοποίηση του έργου της μεταφοράς μαθητών περιφέρειες,

ε) εισηγούνται στην Διεύθυνση Επιβατικών Μεταφορών τροποποιήσεις στην λειτουργία των αστικών οδικών επιβατικών μεταφορών, καθώς και μέτρα για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

3. Οι κατά τον παρόντα νόμο φορείς εκτέλεσης αστικού οδικού μεταφορικού έργου ενεργούν ως φορείς δημόσιας υπηρεσίας, κατά την έννοια της περίπτωσης δ' του άρθρου 2 του Κανονισμού 1370/2007.

Άρθρο 39

Εκτέλεση των δημόσιων αστικών επιβατικών μεταφορών

1. Η εκτέλεση των δημόσιων αστικών επιβατικών μεταφορών γίνεται αποκλειστικά από πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων που εκτελούν κατ' επάγγελμα οδικές μεταφορές επιβατών με λεωφορεία αστικού ή ημιαστικού τύπου κάθε κατηγορίας, πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές της νομοθεσίας και έχουν λάβει σχετική έγκριση τύπου λεωφορείου από τις αρμόδιες αρχές.

2. Τα ειδικά προσόντα που πρέπει να διαθέτει κάθε φορέας (νομικό ή φυσικό πρόσωπο, ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου) προς τον οποίο παραχωρείται με σύμβαση η εκτέλεση υπηρεσιών αστικών οδικών μεταφορών, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, όσον αφορά: α) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και β) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, προκειμένου οι φορείς αυτοί να είναι σε θέση να εκτελούν συνεχώς το συγκοινωνιακό έργο που αναλαμβάνουν, με ασφάλεια κατά την κυκλοφορία, ιδίως για τους επιβάτες, με την αναγκαία ποιότητα και εν γένει για την εξασφάλιση του ελάχιστου επιπέδου υπηρεσιών που απαιτείται για την εκπλήρωση του σχετικού σκοπού δημόσιου ενδιαφέροντος, καθορίζονται σύμφωνα με το ν. 4412/2016.

Άρθρο 40

Όροι χορήγησης αποκλειστικών δικαιωμάτων

1. Ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να αναθέτει τις δημόσιες αστικές οδικές μεταφορές επιβατών χορηγώντας αποκλειστικό δικαίωμα παροχής των υπηρεσιών αυτών ή και αποζημίωση, αν αυτό είναι αναγκαίο για την εξασφάλιση της συνεχούς προσφοράς δημόσιων οδικών αστικών μεταφορών επιβατών στο καθοριζόμενο επίπεδο ελάχιστων απαιτήσεων.

2. Η ανάθεση της παροχής δημόσιων αστικών μεταφορών επιβατών με χορήγηση αποκλειστικού δικαιώματος ή και αποζημίωση γίνεται με τη διενέργεια διαγωνισμού, κατ' εξαίρεση δε με απευθείας ανάθεση, σύμφωνα με τον Κανονισμό 1370/2007, την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, καθώς και τον παρόντα νόμο λαμβανομένης ιδίως υπόψη της ανάγκης απρόσκοπτης και συνεχούς προσφοράς δημόσιων οδικών αστικών μεταφορών επιβατών σε μικρούς νησιωτικούς δήμους, σύμφωνα με το ν. 4555/2018 (Α' 133), στους οποίους ο ανάδοχος επιτρέπεται να είναι και ο οικείος Δήμος.

Άρθρο 41

Καθορισμός αστικών γραμμών οδικών μεταφορών επιβατών

1. Για τον καθορισμό των αστικών γραμμών δημόσιων οδικών μεταφορών επιβατών λαμβάνονται υπόψη οι προτάσεις των δήμων και όλα τα πληθυσμιακά και γεωγραφικά δεδομένα, οι υφιστάμενες οδικές συνδέσεις, οι κοινωνικές και επιβατικές ανάγκες, αλλά

και η επιβατική κίνηση, καθώς και τα διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία.

2. Ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών ορίζει τα κριτήρια, τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις για τον καθορισμό των αστικών γραμμών δημόσιων οδικών μεταφορών επιβατών, καθώς και των αφετηριών, των δρομολογίων, των ενδιάμεσων στάσεων και των τερμάτων.

Άρθρο 42 **Δικαιώματα των επιβατών**

Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών είναι αρμόδιο για τον έλεγχο εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού 181/2011 (L 55) σχετικά με τα δικαιώματα των επιβατών αστικών οδικών μεταφορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ**

Άρθρο 43 **Αναθέτουσα αρχή**

Ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών προκηρύσσει τους διαγωνισμούς για τη σύναψη των συμβάσεων παραχώρησης δημόσιων αστικών οδικών μεταφορών επιβατών με τη χορήγηση του αποκλειστικού δικαιώματος εκμετάλλευσης ή και αποζημίωσης και συνάπτει τις σχετικές συμβάσεις με τους παραχωρησιούχους.

Άρθρο 44 **Δημοσίευση πληροφοριών για επικείμενους διαγωνισμούς**

1. Ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών υποχρεούται να προβαίνει στη δημοσίευση των πληροφοριών που ορίζει η παράγραφος 2 του άρθρου 7 του Κανονισμού 1370/2007 στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ένα (1) τουλάχιστον έτος πριν από την προκήρυξη του αντίστοιχου διαγωνισμού.
2. Ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών δημοσιοποιεί τις ίδιες πληροφορίες και με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο, όπως ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου ή δημοσιεύσεις στον τύπο.

Άρθρο 45 **Προκήρυξη διαγωνισμών**

1. Ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών προκηρύσσει διαγωνισμούς για γεωγραφική περιοχή που περιλαμβάνει αστικές περιοχές περισσότερων δήμων, όμορων ή μη, της αυτής ή άλλων Περιφερειών, αν αυτό κρίνεται κατάλληλο για την παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και συγχρόνως για τη βιωσιμότητα του παραχωρησιούχου, ή αν η παροχή αυτοτελούς συγκοινωνίας στα πλαίσια κάποιας γεωγραφικής περιοχής κρίνεται ασύμφορη. Ως κριτήρια για τον καθορισμό της γεωγραφικής περιοχής, που αποτελεί αντικείμενο του εκάστοτε προκηρυσσόμενου διαγωνισμού, λαμβάνονται, ιδίως, τα προεκτιμώμενα προς εκτέλεση χιλιόμετρα, ο απαιτούμενος για την εκτέλεσή τους αριθμός λεωφορείων και τα ακαθάριστα έσοδα του παραχωρησιούχου, ως και η εξασφάλιση των βέλτιστων δυνατών αστικών συγκοινωνιακών υπηρεσιών προς τους εξυπηρετούμενους πολίτες, η οικονομική βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και το ελάχιστο δυνατό κόστος μετακίνησης.

2. Στην προκήρυξη του διαγωνισμού προσδιορίζονται τα όρια της γεωγραφικής περιοχής που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης, καθώς και όλες οι καθορισμένες αστικές γραμμές που αποτελούν το δίκτυο των δημόσιων αστικών γραμμών αυτής της γεωγραφικής περιοχής. Επίσης, καθορίζονται οι όροι παρακολούθησης της εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης, της διαπίστωσης των παραβάσεων και των επιβαλλόμενων μέτρων άρσης των παραβάσεων, τα είδη και ο τρόπος εκτέλεσης των κυρώσεων, οι όροι και η διαδικασία της επιβολής κυρώσεων, της υποβολής αντιρρήσεων των ενδιαφερομένων κατά των κυρώσεων που έχουν επιβληθεί, η διαδικασία έρευνας ικανοποίησης των επιβατών και των ποιοτικών παραμέτρων του προσφερόμενου μεταφορικού έργου.
3. Στο δίκτυο των αστικών γραμμών κάθε γεωγραφικής περιοχής περιλαμβάνονται και οι γραμμές που έχουν χαρακτηριστεί ως αστικές, ακόμα και αν εκτείνονται πέραν των αστικών περιοχών.
4. Οι διαγωνιζόμενοι κατά την ημερομηνία διενέργειας των διαγωνισμών, πρέπει να διαθέτουν: α) τον προβλεπόμενο αριθμό λεωφορείων, β) τα τυπικά και λοιπά ουσιαστικά στοιχεία που καθορίζονται από τα τεύχη των διαγωνιστικών διαδικασιών, όπως ενδεικτικά, εμπειρία στην εκτέλεση των αστικών οδικών επιβατικών μεταφορών ως ποσοστό στο ζητούμενο από τον αντίστοιχο διαγωνισμό έργο, επαρκή στελέχωση για την παροχή των ανατιθέμενων υπηρεσιών, υποδομές και εγκαταστάσεις, εξοπλισμό τηλεματικής σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού 1370/2007 ΕΚ.
5. Στις προκηρύξεις των διαγωνισμών αναφέρονται με σαφήνεια και πληρότητα οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων.
6. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ορίζεται, ανάλογα με τις γεωγραφικές περιοχές που καλύπτει κάθε διαγωνιστική διαδικασία, ο ελάχιστος αριθμός εργαζομένων, ανά ειδικότητα, που απασχολούνται στον πάροχο υπηρεσίας αστικής μεταφοράς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος και οι οποίοι πρέπει να μεταφέρονται με την ίδια εργασιακή σχέση και με τα ίδια δικαιώματα στον ανάδοχο που επιλέγεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.
7. Για κάθε γεωγραφική περιοχή ανακηρύσσεται ένας παραχωρησιούχος.

Άρθρο 46

Παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης

1. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων παραχώρησης του παρόντος Κεφαλαίου γίνεται από Επιτροπές Παρακολούθησης που συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (μία για κάθε σύμβαση), οι οποίες αποτελούνται από:
 - α) Έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, ως πρόεδρο με τον αναπληρωτή του,
 - β) έναν (1) εκπρόσωπο της Τροχαίας με τον αναπληρωτή του,
 - γ) έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος με τον αναπληρωτή του,
 - δ) έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων με τον αναπληρωτή του και
 - ε) έναν (1) υπάλληλο της αρμόδιας Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας με τον αναπληρωτή του.Χρέη γραμματειακής υποστήριξης εκτελεί υπάλληλος του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, που ορίζεται με την πράξη συγκρότησης.
2. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του κατά τόπον αρμόδιου δήμου παρακολουθούν και ελέγχουν αν ο παραχωρησιούχος συμμορφώνεται με τις συμβατικές υποχρεώσεις του και με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, διαπιστώνουν παραβάσεις και διαβιβάζουν σχετικές αναφορές στην Επιτροπή Παρακολούθησης της παραγράφου 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΟΔΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΧΩΡΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ

Άρθρο 47

Απευθείας ανάθεση ως έκτακτο μέτρο

1. Σε περίπτωση διακοπής των δημόσιων αστικών οδικών μεταφορών επιβατών ή επικείμενου κινδύνου διακοπής τους σε μία ή περισσότερες γεωγραφικές περιοχές, ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να λάβει έκτακτα μέτρα για τη διασφάλιση της συνέχειας των παρεχόμενων υπηρεσιών, που συνίστανται είτε στην ανάθεση σε τρίτο του έργου των δημόσιων αστικών μεταφορών επιβατών χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού είτε στην παράταση της διάρκειας της σύμβασης με τον ανάδοχο πέραν των προβλεπόμενων ορίων χωρίς τη διενέργεια διαγωνισμού.
2. Η διάρκεια της απευθείας ανάθεσης ή παράτασης της σύμβασης πέραν του συμβατικά προβλεπόμενου χρόνου δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη.
3. Αν δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί η κατάσταση με τα έκτακτα μέτρα των παραγράφων 1 και 2, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να επιβάλλεται η παροχή δημόσιων αστικών οδικών μεταφορών επιβατών σε φορείς που είναι σε θέση να ανταποκριθούν εν όλω ή εν μέρει, με όρους ανάλογους με αυτούς που ισχύουν για παραχωρησιούχους ή αναδόχους παρόμοιων υπηρεσιών, ώστε να διασφαλιστεί κατά το δυνατόν η συνεχής εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού. Η επιβολή της εν λόγω υποχρέωσης δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη.

Άρθρο 48

Συλλογή στοιχείων και δεδομένων για το σχεδιασμό του δικτύου

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και του αρμόδιου ανά φορέα Υπουργού καθορίζονται οι λεπτομέρειες και ο τρόπος συλλογής στοιχείων και δεδομένων που είναι αναγκαία για το σχεδιασμό των αστικών γραμμών, καθώς και οι φορείς που έχουν υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες και στοιχεία για τις εκτελούμενες αστικές επιβατικές μεταφορές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 49

Ισχύς διατάξεων για τις αστικές επιβατικές μεταφορές

Μέχρι την ανάληψη, ανά περιοχή, του μεταφορικού έργου κατά τις διατάξεις του παρόντος, εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία των δημόσιων αστικών οδικών μεταφορών επιβατών.